

Sylwia Graja-Zwolińska, Jarosław Uglis

**Syntetyczna ocena uwarunkowań
rozwoju ekoturystyki w
województwie wielkopolskim**

Ekonomiczne Problemy Usług nr 52, 609-620

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SYLWIA GRAJA-ZWOLIŃSKA, JAROSŁAW UGLIS

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

SYNTETYCZNA OCENA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU EKOTURYSTYKI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

Wprowadzenie

Ekoturystyka stanowi jedną z dynamicznie rozwijających się form współczesnej turystyki. Według *The International Ecotourism Society* (TIES) jej udział w światowym rynku turystycznym kształtuje się na poziomie 10-12%¹. Choć idea podróżowania w bliskim kontakcie z przyrodą znana jest od wieków, to sama koncepcja ekoturystyki została sformułowana dopiero w latach 80. przez Hectora Ceballosa-Lascuraina. Na przestrzeni ponad dwudziestu lat pojawiło się wiele nowych spojrzeń na definicję ekoturystyki, zwanej także przez niektórych turystyką przyrodniczą, zieloną, ekologiczną czy odpowiedzialną.

I tak Australijskie Biuro Turystyki Narodowej określa ekoturystykę jako formę turystyki bazującą na naturze, która wymaga szczególnej interpretacji środowiska przyrodniczego i antropogenicznego oraz zarządzania, prowadzącego do zachowania równowagi ekologicznej². Przez niektórych badaczy ekoturystyka uznawana jest za swoistego rodzaju połączenie wypoczynku ze zdobywaniem wiedzy, przy czym powinno się to odbywać w małych grupach i pod kontrolą organizacji odpowiedzialnych za ochronę środowiska³. Natomiast S. Blangy określa ją jako turystykę na obszarach niemal nie dotkniętych działalnością człowieka, która musi

---

¹ *The International Ecotourism Society*, TIES Global Ecotourism Fact Sheet, Washington 2006, s. 1.

² D. Diamantis, A. Ladkin, *The Links Between Sustainable Tourism and Ecotourism: A definitional and operational perspective*, "Journal of Sustainable Tourism" 1999, Vol. 10, No. 2, s. 39.

³ A. Kowalczyk, *Geografia turystyki*, PWN, Warszawa 2001, s. 166.

uwzględniać wymogi ochrony przyrody oraz dobro miejscowej ludności⁴. Wyprawa ekoturystyczna ma być stymulatorem działań na rzecz ochrony środowiska, poprzez udział turystów w konkretnych inicjatywach (sadzenie drzew, liczenie rzadkich gatunków zwierząt itp.) lub poprzez wsparcie finansowe⁵. Dzięki wspomnianym założeniom ekoturystyka rozwijana na obszarach chronionych może generować szereg wymiernych korzyści, zarówno dla środowiska przyrodniczego, jak i społeczno-kulturowego⁶.

Zdaniem R. Denmana ekoturystyka jest to podróżowanie w celu studiowania, podziwiania i czerpania zadowolenia z piękna krajobrazów, obserwacji dzikich zwierząt i roślin, jak również podziwiania miejscowych obyczajów i kultury⁷. Bardzo podobne stanowisko prezentuje Światowa Organizacja Turystyki (UN WTO), określając mianem ekoturystyki wszystkie bazujące na naturze formy turystyki, w których główną motywacją turysty jest obserwowanie natury i uznanie jej za dobro powszechne. S. Wearing i J. Neil zwracają wręcz uwagę na konieczność zajęcia interakcji między turystą a odwiedzanym środowiskiem lokalnym, uznając ją za warunek zaspokojenia potrzeby poznawczej i edukacyjnej, czyli jednej z kluczowych motywacji wyjazdów ekoturystycznych⁸. Jednak podstawą osiągnięcia satysfakcji turysty z obcowania z odwiedzanym środowiskiem jest zaangażowanie lokalnych społeczności, które mają aktywnie uczestniczyć w planowaniu, rozwoju i zarządzaniu ekoturystyką⁹. Tak pojęta partycypacja przyczynia się z jednej strony do tworzenia autentycznej oferty, a z drugiej buduje poczucie odpowiedzialności wśród mieszkańców za rodzimy teren. Jednak jak pokazuje wiele doświadczeń z różnych regionów świata, włączenie mieszkańców w kreowanie funkcji ekoturystycznej jest często procesem trudnym i złożonym. Wynika to w dużej mierze z ograniczonej znajomości walorów zamieszkiwanego obszaru oraz niewystarczającej świadomości ekologicznej. Pewnego rodzaju czynnikiem hamującym jest także wielkość dochodów uzyskiwanych z rozwoju ekoturystyki (są one często niższe w porównaniu do dochodów z klasycznych form turystyki masowej, co związane jest z obsługą dużo mniejszych grup). Warto jednak dodać, że ekoturystyka daje możliwość czerpania korzyści w dłuższej perspektywie czasowej. Rzutuje na to m.in. fakt, że wybór destynacji ekoturystycznej jest w mniejszym stopniu podykto-

⁴ S. Blangy, *A few concepts and definitions*. Naturoopa. 84, Council of Europe, 1997, s. 7.

⁵ D. Fennel, *Ecotourism*, Routledge, 1999, s. 21.

⁶ S. Graja, *Ekoturystyka w parkach narodowych – na drodze do integracji potrzeb przyrody i człowieka*, Gospodarka Regionalna i Turystyka, Zeszyt nr 1, WSZiGT w Kielcach, Kielce 2004, s. 97.

⁷ Za: J. Kamieniecka, *(Eko)turystryka zielonym rynkiem pracy*, Zeszyt nr 6, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 1995, s. 20.

⁸ S. Wearing, J. Neil, *Ecotourism. Impacts, Potentials and Possibilities*, Burlington 1999, s. 8.

⁹ www.unepie.org/pc/tourism/ecotourism/home.htm, 5.01.2010.

wany motywacjami snobistycznymi, związanymi z *modą* na określony kierunek wakacji w danym roku.

Wielu osobom ekoturystyka kojarzy się z odległymi, trudno dostępnymi zakątkami świata. Tymczasem R.K. Blamey bardzo ciekawie definiuje doświadczenie ekoturystyczne – jako podróż o charakterze indywidualnym do miejsc, gdzie środowisko przyrodnicze jest w niewielkim stopniu przekształcone, celem poznawania walorów naturalnych i kulturowych. Wspomniany autor podkreśla, że w poszukiwaniach destynacji ekoturystycznej można uwzględniać obszary położone już w odległości ok. 40 km od miejsca zamieszkania¹⁰. Jest to istotna uwaga w aspekcie rozwoju rodzimego rynku ekoturystycznego, albowiem często organizatorzy, jak i potencjalni ekoturysty, zachwycając się różnymi regionami świata, nie doceniają wartości regionalnego czy lokalnego środowiska. Obecnie wiele obszarów w Polsce dysponuje ogromnym potencjałem ekoturystycznym. Coraz więcej profesjonalnych ofert powstaje na terenie Zielonych Płuc Polski (*Szlak Bociani*), Podkarpacia (*Zielony Rower*) czy na ziemi lubuskiej (*Rzeczpospolita Ptasia*). Tymczasem obszarów predysponowanych do rozwoju ekoturystyki jest znacznie więcej. Doskonałym przykładem jest Wielkopolska, obfitująca zarówno w cenne walory przyrodnicze (m.in. dwa parki narodowe, 12 parków krajobrazowych, ponad 1000 rezerwatów przyrody), jak i kulturowe (izby regionalne, lokalne specjalty kulinarne, w wielu miejscach żywa gwara, to tylko nieliczne dowody tego bogactwa). Ponadto wielowiekowa tradycja rolnicza, uwzględniająca ideę rolnictwa ekologicznego (czego dowodem jest m.in. działalność Dezyderego Chłapowskiego, a obecnie rosnąca liczba gospodarstw ekologicznych), stanowi ogromny potencjał w zakresie rozwoju ekoagroturystyki. Bardzo ważnym atutem jest rosnące zaangażowanie społeczności wiejskich i małomiasteczkowych na rzecz inicjatyw turystycznych, o czym świadczą powstające lokalne grupy działania i realizowane projekty z wykorzystaniem środków unijnych (m.in. Mikroregion Wielkopolskiego Parku Narodowego).

1. Cel i przedmiot opracowania

Celem niniejszego artykułu jest określenie stopnia zróżnicowania poziomu atrakcyjności powiatów województwa wielkopolskiego pod względem możliwości rozwoju ekoturystyki. W opracowaniu podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, które powiaty posiadają najlepsze warunki dla rozwoju tej formy turystyki.

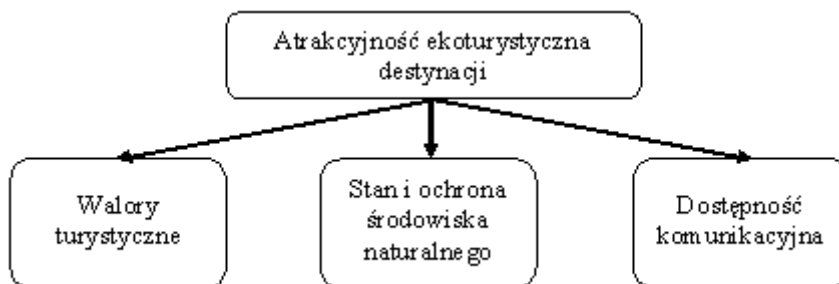
Przeprowadzone analizy posłużą do wytypowania obszarów, gdzie rozwój ekoturystyki jest zasadny. W tym celu wyróżniono cztery typy powiatów pod

---

¹⁰ R.K. Blamey, *Ecotourism: The Search for an Operational Definition*, "Journal of Sustainable Tourism" 1997, Vol. 5, No. 2, s. 125.

względem możliwości rozwoju ekoturystyki: bardzo atrakcyjne, atrakcyjne, średnio atrakcyjne oraz nieatrakcyjne.

Możliwości rozwoju funkcji turystycznej na danym obszarze zależą w głównej mierze od określenia jego atrakcyjności turystycznej. Niewątpliwie jest ona zjawiskiem złożonym i w dużym stopniu subiektywnym. W pracy przyjęto, że atrakcyjność ekoturystyczna (rysunek 1), jest wypadkową trzech podstawowych działań.

Rys. 1. Determinanty atrakcyjności obszaru recepcji

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Metody stymulowania rozwoju turystyki w ujęciu przestrzennym*, red. G. Gołębski, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Poznań 2002, s. 25.

2. Metody i materiał badawczy

Do oceny poziomu atrakcyjności ekoturystycznej powiatów w województwie wielkopolskim zastosowano procedury określania syntetycznego miernika atrakcyjności turystycznej, który wykorzystuje się do liniowego porządkowania obiektów opisanych przez wiele zmiennych diagnostycznych. Podstawowe etapy tego badania są następujące¹¹:

- określenie celu i zakresu badań,
- gromadzenie informacji statystycznych,
- wybór cech diagnostycznych,
- identyfikacja wybranych zmiennych,
- normowanie zmiennych,
- ważenie zmiennych,
- agregacja.

¹¹ K. Kukuła, *Metoda unitaryzacji zerowej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Biblioteka Ekonometryczna, Warszawa 2000, s. 43.

Zgodnie z przedstawioną procedurą, badania przeprowadzono na podstawie danych dostępnych w Banku Danych Regionalnych oraz danych statystycznych¹². Jako jednostkę przestrzenną przyjęto powiat ziemski (wybór celowy).

Według K. Kukuły¹³ czynnością niezwykle istotną, szczególnie przy analizie zjawisk złożonych, jest ustalenie listy zmiennych diagnostycznych. Powinny one spełniać określone kryteria, zarówno merytoryczne, jak i formalne. Zestaw ten powinien więc być tak wyznaczony, by w sposób możliwie pełny charakteryzował najważniejsze aspekty badanego zjawiska¹⁴.

Na podstawie znajomości zjawiska oraz kryteriów merytoryczno-formalnych do badań wyznaczono 12 potencjalnych zmiennych diagnostycznych w poszczególnych działach:

- walory turystyczne:
  - X_1 – powierzchnia obszarów chronionych [% powierzchni ogółem],
  - X_2 – powierzchnia rezerwatów przyrody [% powierzchni ogółem],
  - X_3 – powierzchnia parków krajobrazowych [% powierzchni ogółem],
  - X_4 – powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu [% powierzchni ogółem],
  - X_5 – pomniki przyrody [na 1 km²],
  - X_6 – lesistość [%],
  - X_7 – udział łąk i pastwisk [% UR],
- stan i ochrona środowiska naturalnego:
  - X_8 – emisja zanieczyszczeń [tys. ton na 1 km²],
  - X_9 – udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytwarzanych w ciągu roku [%],
  - X_{10} – ścieki przemysłowe i komunalne [dam³ na 1 km²],
- dostępność komunikacyjna:
  - X_{11} – udział dróg gminnych o nawierzchni twardej w ogóle dróg gminnych [%],
  - X_{12} – udział dróg powiatowych o nawierzchni twardej w ogóle dróg powiatowych [%].

Następnie dokonano określenia charakteru zmiennych. Zmienne: X_j dla $j = 1, \dots, 7, 9, 11, 12$ mają charakter stymulant, natomiast dla $j = 8, 10$ mają charakter destymulant.

---

¹² Województwo wielkopolskie. Podregiony – powiaty – gminy 2008, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań.

¹³ K. Kukuła, *op.cit.*, s 47.

¹⁴ E. Nowak, *Metody taksonomiczne w klasyfikacji obiektów społeczno-gospodarczych*, PWE, Warszawa 1990, s. 23; *Ekonometria. Metody i analiza problemów ekonomicznych*, red. K. Jajuga, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław 2002, s. 51.

Ogólnie ujmując, kolejnym krokiem było określenie, czy wszystkie zmienne są jednakowo istotne z punktu widzenia przedmiotu badań. Jak pisze Z. Hellwig¹⁵, służy to rozstrzygnięciu kwestii, jakie zmienne wejdą do modelu, a dopiero później należy estymować model. Należy zatem dokonać wyboru zmiennych ze zbioru zmiennych $\{X_j\}$ dla $j = 1, \dots, 12$ wykorzystując następujące kryterium¹⁶:

- zmienności – zmienne diagnostyczne powinny być zdolne do przeprowadzenia dyskryminacji badanych obiektów, w tym celu oblicza się dla analizowanych cech współczynnik zmienności v_i ; eliminacji podlegają te wszystkie zmienne, dla których ów współczynnik osiąga wartość mniejszą od arbitralnie przyjętej wartości krytycznej v^{*17} ;
- stopnia skorelowania – zmienne diagnostyczne powinny być słabo skorelowane między sobą, a mocno skorelowane z pozostałymi zmiennymi, nie wybranymi jako diagnostyczne¹⁸.

Należy pamiętać, że przy stosunkowo małej liczbie zmiennych ocena merytoryczna może się okazać wystarczająca. W budowie rankingu skorelowania między zmiennymi, nawet wysokie, nie muszą przeszkadzać¹⁹. Od prawidłowego doboru zmiennych diagnostycznych w znacznym stopniu zależą wyniki końcowe badania, bez względu na stosowane w późniejszym etapie metody i techniki.

W ten sposób do dalszej analizy zakwalifikowano zmienne $X_1, \dots, X_{11}$ ²⁰.

3. Ocena atrakcyjności ekoturystycznej powiatów

W celu wyznaczenia syntetycznego miernika atrakcyjności ekoturystycznej (Z_i) zakwalifikowane zmienne zostały poddane ujednoczeniu²¹, tak aby wszystkie miały charakter stymulant²². Następnie przeprowadzono normalizację, która miała na celu doprowadzenie zmiennych do ich porównywalności. W tym celu stosowane

¹⁵ Z. Hellwig, *Problemy wyboru zmiennych a zagadnienie łączne odpornych (robust) estymatorów parametrów modelu ekonometrycznego*, „Przegląd Statystyczny” 1978, R. XXV, zeszyt 4, s. 485.

¹⁶ E. Nowak, *op.cit.*, s. 26–28.

¹⁷ $v_i \leq v^*$, często przyjmuje się jako granicę $v^* = 0,1$, za: M. Kunarz, *Przykład zastosowania metod WAP do analizy procesów gospodarowania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie*, w: *Kapitał ludzki w gospodarce opartej na wiedzy*, red. D. Kopycińska, Printgroup, Szczecin 2006, s. 132.

¹⁸ Kryterium klasyfikacji cech jest parametr r^* , który przyjmuje wartość $0 < r^* < 1$, wartość ta może być obierana przez badacza lub wyznaczana w sposób formalny.

¹⁹ K. Kukuła, *op.cit.*, s. 48, 52, 58.

²⁰ Zmienna $X_{12} - v_i = 0,07$ została wyeliminowana ze zbioru zmiennych diagnostycznych.

²¹ Przy przekształceniu destymulant (X_8, X_{10}) w stymulanty zastosowano metodę zwaną przesunięciem względem maksimum, szerzej: *Metody stymulowania...*, *op.cit.*, s. 28.

²² Jeśli w zbiorze zmiennych diagnostycznych występują destymulanty i nominanty.

są różne metody²³. Po znormalizowaniu mogą one stanowić punkt wyjścia w procesie budowy rankingu powiatów²⁴. W przypadku tego badania zastosowano metodę przekształcenia ilorazowego, przyjmując jako punkt odniesienia maksymalną wartość zmiennej²⁵. Taki sposób normalizacji powoduje, że wszystkie wartości zmiennych znormalizowanych należą do przedziału [0, 1].

W celu uwzględnienia różnego wpływu poszczególnych zmiennych diagnostycznych na badane elementy atrakcyjności ekoturystycznej w procedurze obliczenia wartości poszczególnych działań wprowadzono wagi; uzyskane wartości stanowią średnią ważoną. W tabeli 1 zaprezentowano wyniki dotyczące trzech badanych elementów (z_{ij}). Analiza uzyskanych wskaźników poszczególnych działań pozwala stwierdzić, iż żaden z badanych powiatów nie otrzymał najwyższych wartości we wszystkich badanych działaniach. Spośród analizowanych jednostek administracyjnych najwięcej punktów za walory turystyczne otrzymał powiat międzychodzki. Natomiast powiat wągrowiecki został sklasyfikowany najwyżej, biorąc pod uwagę zmienne opisujące stan i ochronę środowiska naturalnego, zaś powiat gostyński, jeżeli chodzi o dostępność komunikacyjną.

Następnym etapem badań było skonstruowanie syntetycznego miernika atrakcyjności ekoturystycznej (Z_i) dla poszczególnych powiatów województwa wielkopolskiego. W pracy zaproponowano formułę agregacji daną wzorem:

$$Z_i = \sum_{j=1}^m w_j \cdot z_{ij} \quad \text{dla } i = 1, \dots, n$$

gdzie:

w_j – waga j -tej zmiennej

z_{ij} – wartość i -tej obserwacji j -tej zmiennej

Zastosowanie wag ma na celu odzwierciedlenie wpływu poszczególnych działań na atrakcyjność ekoturystyczną badanego obszaru. Konstruując miernik Z_i , przyjęto następujące wagi dla poszczególnych działań: walory turystyczne (0,5), stan i ochrona środowiska (0,3) oraz dostępność komunikacyjna (0,2). W ten sposób zostały zachowane warunki, jakie powinny spełniać wagi²⁶. Zestawienie obliczonych wartości syntetycznych miar atrakcyjności ekoturystycznej, uporządkowane według malejącej wartości, zostało zamieszczone w tabeli 2.

²³ K. Kukuła, *op.cit.*, s. 60 (rangowanie, standaryzacja, unitaryzacja, przekształcenia ilorazowe).

²⁴ *Ibidem*, s. 21; *Ekonometria. Metody...*, s. 37–38

²⁵ Zobacz: K. Kukuła, *op.cit.*, s. 78-79. $z_{ij} = \frac{x_{ij}}{\max_i x_{ij}}$, $\max_i x_{ij} \neq 0$,

²⁶ $w_j \geq 0$, $\sum w_j = 1$

Tabela 1

Wartość miernika syntetycznego dla działów

L. p.	Powiat	Walory turystyczne	Stan i ochrona środowiska naturalnego	Dostępność komunikacyjna
1	Jarociński	0,2406	0,8989	0,6665
2	Kaliski	0,1915	0,9855	0,5927
3	Kępiński	0,1553	0,9883	0,4876
4	Krotoszyński	0,2710	0,8772	0,5482
5	Ostrowski	0,4627	0,9378	0,6731
6	Ostrzeszowski	0,4987	0,8908	0,5298
7	Pleszewski	0,1332	0,9734	0,5110
8	Gnieźnieński	0,1687	0,9557	0,5331
9	Kolski	0,1701	0,9444	0,6659
10	Koniński	0,3631	0,8351	0,8215
11	Słupecki	0,4150	0,9336	0,6852
12	Turecki	0,2900	0,0034	0,5132
13	Wrzesiński	0,2582	0,9727	0,5674
14	Gostyński	0,1474	0,9520	1,0000
15	Grodziski	0,1231	0,9805	0,3570
16	Kościański	0,3703	0,9363	0,3251
17	Leszczyński	0,3615	0,9430	0,5139
18	Międzychodzki	0,6958	0,9820	0,2841
19	Nowotomyski	0,2318	0,9895	0,1760
20	Rawicki	0,0792	0,9647	0,6648
21	Wolsztyński	0,4893	0,8983	0,4534
22	Chodzieski	0,2945	0,9858	0,5430
23	Czarnkowsko-trzcianecki	0,3979	0,7862	0,3336
24	Piński	0,3327	0,9132	0,3621
25	Wągrowiecki	0,1497	0,9949	0,6867
26	Złotowski	0,3322	0,9946	0,4517
27	Obornicki	0,2143	0,7948	0,4176
28	Poznański	0,2723	0,9030	0,4601
29	Szamotulski	0,2188	0,9778	0,4663
30	Średzki	0,0987	0,9737	0,5822
31	Śremski	0,2080	0,9693	0,4809

Źródło: opracowanie własne.

Otrzymane wyniki pozwalają stwierdzić, że najwyższy poziom atrakcyjności ekoturystycznej posiada powiat międzychodzki. Miara syntetyczna dla niego wyniosła 0,6994, tj. o 0,1823 więcej od wartości średniej, zaś wartość najniższą 0,2487 uzyskał powiat turecki. Przedstawione wyniki ujawniają duże zróżnicowanie przestrzenne ($A = -0,62$, $K = 3,06$)²⁷.

W celu klasyfikacji i uporządkowania badanych obiektów wykorzystano średnią arytmetyczną ($\bar{x}$) i odchylenie standardowe (s_x). Uzyskano w ten sposób cztery grupy typologiczne, charakteryzujące stopień atrakcyjności powiatu²⁸:

²⁷ A - skośność, K - kurtoza.

²⁸ K. Kukuła, *op.cit.*, s. 93.

- grupa A (bardzo atrakcyjne): $z_i \geq \bar{z} + s_z$
- grupa B (atrakcyjne): $\bar{z} + s_z > z_i \geq \bar{z}$
- grupa C (średnio atrakcyjne): $\bar{z} > z_i \geq \bar{z} - s_z$
- grupa D (nieatrakcyjne): $z_i < \bar{z} - s_z$

Tabela 2

Ranking powiatów województwa wielkopolskiego według syntetycznego miernika atrakcyjności ekoturystycznej w 2008 roku

L. p.	Powiat	Z_i	L. p.	Powiat	Z_i
1	Międzychodzki	0,6994	16	Kaliski	0,5099
			17	Krotoszyński	0,5083
2	Ostrowski	0,6473	18	Kolski	0,5016
3	Słupecki	0,6246	19	Czarnkowsko-trzcianecki	0,5016
4	Ostrzeszowski	0,6226	20	Poznański	0,4991
5	Wolsztyński	0,6048	21	Szamotulski	0,4960
6	Koniński	0,5964	22	Śremski	0,4909
7	Leszczyński	0,5664	23	Gnieźnieński	0,4777
8	Gostyński	0,5593	24	Kępiński	0,4717
9	Złotowski	0,5549	25	Rawicki	0,4620
10	Chodzieski	0,5516	26	Pleszewski	0,4608
11	Wrzesiński	0,5344	27	Średzki	0,4579
12	Kościański	0,5311	28	Nowotomyski	0,4479
13	Jarociński	0,5233	29	Obornicki	0,4291
14	Piłski	0,5127	30	Grodziski	0,4271
15	Wągrowiecki	0,5107	31	Turecki	0,2487

Źródło: opracowanie własne.

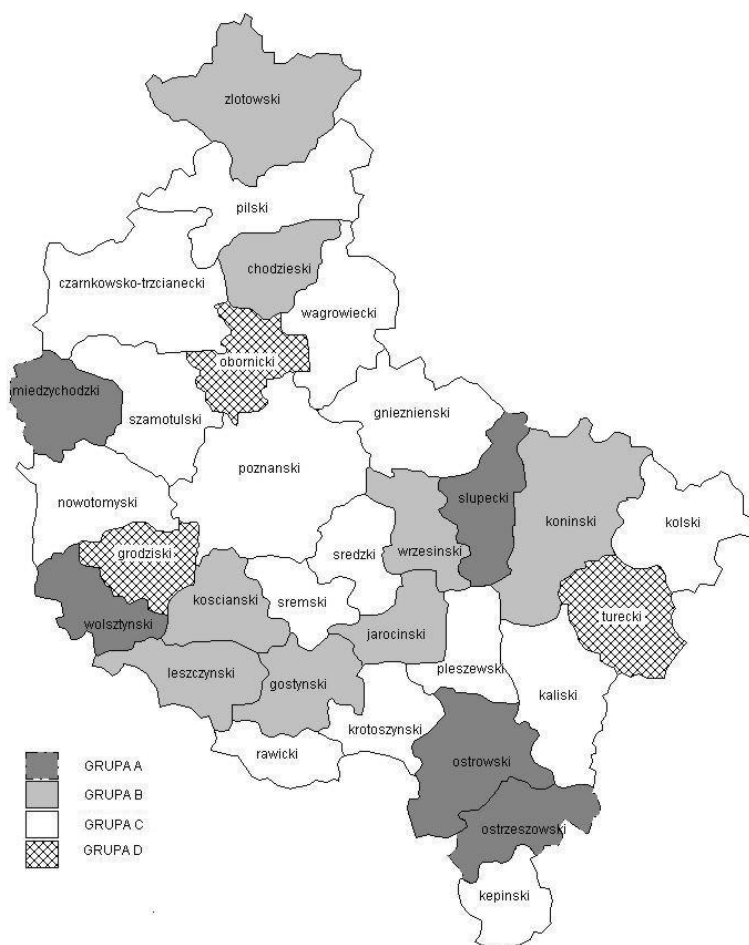
Tabela 3

Klasyfikacja powiatów województwa wielkopolskiego według syntetycznego miernika atrakcyjności ekoturystycznej

Grupa	Przedział wartości miary	Powiaty
A	$[\geq 0,5992]$	międzychodzki, ostrowski, słupecki, ostrzeszowski, wolsztyński
B	$[0,5992 - 0,5171]$	koniński, leszczyński, gostyński, złotowski, chodzieski, wrzesiński, kościański, jarociński
C	$[0,5171 - 0,4350]$	piłski, wągrowiecki, kaliski, krotoszyński, kolski, czarnkowsko-trzcianecki, poznański, szamotulski, śremski, gnieźnieński, kępiński, rawicki, pleszewski, średzki, nowotomyski
D	$[< 0,4350]$	obornicki, grodziski, turecki

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie przeprowadzonych badań można przypuszczać, że ekoturystyka ma największe szanse rozwoju na obszarach, które zostały zaklasyfikowane do grupy A i B. Można uznać, że tereny te posiadają najbardziej korzystne warunki do rozwoju tej formy turystyki. Wyniki klasyfikacji zawartej w tabeli 3 zobrazowano na rysunku 2.

Rys. 2. Klasyfikacja powiatów województwa wielkopolskiego ze względu na syntetyczny miernik atrakcyjności ekoturystycznej

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Obecnie turystyka odgrywa coraz ważniejszą rolę w rozwoju jednostek terytorialnych. Stanowi ona ważny czynnik podnoszący atrakcyjność i konkurencyjność regionu. Dlatego ważne jest prawidłowe i kompleksowe zdiagnozowanie uwarunkowań rozwoju funkcji turystycznej obszaru recepcji. Województwo wielkopolskie jest obszarem typowo rolniczym, ale jednocześnie posiada liczne walory przyrodnicze i antropogeniczne. Formą turystyki, która cieszy się coraz większym zainteresowaniem, jest właśnie ekoturystyka. Może być ona szansą rozwoju obszarów, szczególnie tych cennych przyrodniczo.

Przeprowadzone badania potwierdzają zróżnicowanie przestrzenne atrakcyjności turystycznej powiatów województwa wielkopolskiego pod względem możliwości rozwoju ekoturystyki. Można wyróżnić obszary o wysokiej atrakcyjności ekoturystycznej (pięć powiatów: międzychodzki, ostrowski, słupecki, ostrzeszowski, wolsztyński) oraz nieatrakcyjne dla tej formy turystyki (powiat obornicki, grodziski, turecki). Warto jednak zaznaczyć, że najliczniejszą grupę stanowiły jednostki zaklasyfikowane do grupy C (średnio atrakcyjne). Otrzymane wyniki badań nie zamykają procesu badawczego, ale będą stanowić asumpt do dalszych pogłębionych badań na poziomie gmin.

Niewątpliwie rozwój ekoturystyki w województwie wielkopolskim powinien sprzyjać zrównoważonemu wykorzystaniu wyjątkowego bogactwa środowiska przyrodniczego i kulturowego regionu. Przyczyni się to do ochrony posiadanych zasobów oraz wzrostu poziomu i jakości życia ludności lokalnej oraz turystów korzystających z oferty turystycznej obszaru recepcji.

SYNTHETIC ASSESSMENT OF ECOTOURISM DEVELOPMENT DETERMINATION IN WIELKOPOLSKA VOIVODSHIP

Summary

According The International Ecotourism Society (TIES) ecotourism means „responsible travel to natural areas that conserves the environment and improves the well-being of local people”. It represents a part of world tourism which drives growth in a lot of countries. Doubtless, ecotourism helps to protect the natural and cultural heritage of region. That development must be taken into consideration. The aim of this paper is presenting Wielkopolska voivodship as ecotourism destination. The results indicate that Wielkopolska region has diversification potential for ecotourism development. This study shows that the best conditions and oppurtunities to ecotourism development possess Międzychodzki, Ostrowski, Słupecki, Ostrzeszowski, Wolsztyński district. There

are a lot of natural resources which are going to become one of the main tourist attraction. It is worth to mention that the largest group contains districts classification to group C - average attractive.

Translated by Jarosław Ugliś